

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง ความสามารถทางการอ่านและเขียนภาษาไทย ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ของนักเรียนชาวไทยภูเขาเผ่าลีซอ จังหวัดแม่ฮ่องสอนเป็นการวิจัยเชิงสำรวจ ผู้วิจัยจะได้ดำเนินการตามลำดับ ดังนี้

แหล่งข้อมูล

กลุ่มประชากร คือ นักเรียนชาวไทยภูเขาเผ่าลีซอ (ไม่คละเผ่าอื่น) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดแม่ฮ่องสอนปีการศึกษา 2543 จำนวนทั้งสิ้น 7 โรงเรียน รวมประชากรทั้งหมด 120 คน ซึ่งกลุ่มประชากรของชาวไทยภูเขาเผ่าลีซอ มี 2 อำเภอ แยกตามสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอต่าง ๆ ดังนี้

1. สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอปาย มีจำนวน 5 โรงเรียน
2. สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอปางมะผ้า มีจำนวน 2 โรงเรียน

โรงเรียนกลุ่มประชากร ทั้ง 2 อำเภอ 7 โรงเรียน เป็นโรงเรียนที่เส้นทางคมนาคมสะดวก รถมอเตอร์ไซด์หรือรถยนต์สามารถเดินทางไปถึง เพื่อสะดวกในการดำเนินการเก็บและรวบรวมข้อมูล แยกตามสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอต่าง ๆ ดังนี้

1. สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอปาย ได้แก่
 - 1.1 โรงเรียนบ้านใหม่สหสัมพันธ์
ระยะทางจากสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ 4.5 กิโลเมตร
 - 1.2 โรงเรียนบ้านปางแปก
ระยะทางจากสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ 15 กิโลเมตร
 - 1.3 โรงเรียนไทรงาม
ระยะทางจากสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ 18 กิโลเมตร
 - 1.4 โรงเรียนบ้านดอยผีลู
ระยะทางจากสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ 25 กิโลเมตร
 - 1.5 โรงเรียนบ้านแม่อีแลบ
ระยะทางจากสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ 35 กิโลเมตร

2. สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอปางมะผ้า ได้แก่

2.1 โรงเรียนบ้านน้ำริน

ระยะทางจากสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ 10 กิโลเมตร

2.2 โรงเรียนกีดสามสิบ

ระยะทางจากสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ 30 กิโลเมตร

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ เป็นแบบทดสอบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ซึ่งเป็นแบบทดสอบที่ใช้หาความสามารถทางการอ่านและการเขียนภาษาไทยของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ของนักเรียนชาวไทยภูเขาเผ่าลีซอ จังหวัดแม่ฮ่องสอน จากคำพื้นฐานที่กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดไว้ในหลักสูตร ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จำนวนประมาณ 450 คำ ดังนี้

1. แบบทดสอบ ประกอบด้วย

1.1 แบบทดสอบความสามารถในการอ่านคำ

ในการทดสอบความสามารถในการอ่านคำจำนวน 150 คำ ซึ่งได้มาจากการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบง่าย ประกอบด้วยแบบทดสอบความสามารถในการอ่านของนักเรียน จำนวน 1 ชุด ประกอบด้วยคำ จำนวน 39 ประโยคหรือข้อความ และแบบบันทึกความสามารถในการอ่านของนักเรียนจำนวนเท่ากับจำนวนนักเรียนที่ทดสอบ ซึ่งแบบทดสอบเป็นแบบทดสอบภาคปฏิบัติ โดยให้นักเรียนเปล่งเสียงถ้อยคำออกมาได้ถูกต้อง ชัดเจนและเป็นที่เข้าใจ แล้วผู้วิจัยบันทึกลงในเครื่องบันทึกเสียง

1.2 แบบทดสอบความสามารถในการเขียนคำ

ในการทดสอบความสามารถในการเขียนคำจำนวน 150 คำ ประกอบด้วยแบบทดสอบความสามารถในการเขียนคำที่มาจากแบบทดสอบความสามารถในการอ่านคำทั้งหมด(ฉบับเดิม) จำนวน 1 ชุด ประกอบด้วยคำจำนวน 39 ประโยคหรือข้อความ และแบบบันทึกความสามารถในการเขียนคำของนักเรียนจำนวนเท่ากับ จำนวนนักเรียนที่ทดสอบ เป็นแบบทดสอบภาคปฏิบัติ โดยให้นักเรียนเขียนสะกดคำที่ทดสอบได้ถูกต้อง

2. วิธีการทดสอบความสามารถในการอ่านและการเขียนคำ

2.1 การทดสอบความสามารถในการอ่านคำ

วิธีการทดสอบความสามารถในการอ่านคำ ผู้วิจัยให้นักเรียนอ่านออกเสียงคำที่ทดสอบจำนวน 150 คำ ในแบบทดสอบความสามารถในการอ่านคำของนักเรียนทีละประโยคหรือข้อความ ตั้งแต่ประโยคหรือข้อความที่ 1-39 ตามลำดับ โดยทำการทดสอบนักเรียนเป็นราย

บุคคล ใช้เวลาทดสอบประโยคหรือข้อความละประมาณ 10 วินาที โดยผู้วิจัยให้นักเรียนอ่านคำ ในแบบทดสอบทีละประโยคหรือข้อความละ 1 ครั้ง แล้วผู้วิจัยบันทึกผลการทดสอบความสามารถ ในการอ่านคำลงในเครื่องบันทึกเสียงในการอ่านคำของนักเรียนตามลำดับ

2.2 การทดสอบความสามารถในการเขียน

วิธีการทดสอบความสามารถในการเขียนคำ ผู้วิจัยให้นักเรียนเขียนคำในประโยค หรือข้อความทีละประโยคหรือข้อความ ตามลำดับ พร้อมกันทุกคน โดยเขียนตามคำบอกของผู้ วิจัย ซึ่งจะอ่านออกเสียงคำที่ทดสอบในประโยคหรือข้อความให้นักเรียนฟังประโยคหรือข้อความ ละ 2 ครั้ง แล้วให้นักเรียนเขียนลงในแบบทดสอบความสามารถในการเขียนคำของนักเรียน ที่ ละประโยคหรือข้อความ ตามลำดับในแบบทดสอบจำนวน 39 ประโยคหรือข้อความ ใช้เวลา ทดสอบประมาณ ประโยคหรือข้อความละ 1 นาที

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

ในการดำเนินการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเองมีขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

- คำพื้นฐานภาษาไทย ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1
- ความหมายของภาษา
- กระบวนการรับรู้ภาษาของมนุษย์
- ขอบข่ายของการเรียนรู้ภาษาไทย
- ธรรมชาติของภาษา
- ความหมายของคำ
- ความหมายของการอ่าน
- วิธีการสอนอ่าน
- องค์ประกอบของการอ่าน
- ความหมายการเขียน
- ข้อบกพร่องการอ่านและการเขียน

2. การสร้างเครื่องมือ

การสร้างเครื่องมือกำหนดคำพื้นฐานที่นำมาทดสอบความสามารถในการอ่านและ เขียนคำ โดยนำคำพื้นฐานภาษาไทย ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จำนวนประมาณ 450 คำ มาสุ่ม

กลุ่มตัวอย่างแบบง่าย ได้คำพื้นฐานที่นำไปสร้างแบบทดสอบความสามารถในการอ่านและเขียน คำจำนวน 150 คำ ได้ดังนี้

- 2.1 แบบทดสอบความสามารถในการอ่านคำ จำนวน 150 คำ
- 2.2 แบบทดสอบความสามารถในการเขียนคำ จำนวน 150 คำ
3. นำเครื่องมือที่สร้างขึ้นไปปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และอาจารย์ที่ปรึกษาทั่วไป เพื่อตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ แล้วปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมยิ่งขึ้น
4. นำเครื่องมือไปทดลองใช้กับนักเรียนที่ไม่ใช่ประชากรที่ทำการวิจัยในโรงเรียน ตชด. บ้านหนองแขม อ.เชียงดาว จ.เชียงใหม่
5. นำเครื่องมือมาปรับปรุงให้เหมาะสมยิ่งขึ้นก่อนนำไปใช้จริง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

มีขั้นตอนในการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือรับรองจากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่เพื่อทำการวิจัย ตลอดจนขอความร่วมมือในการทดสอบ
2. ผู้วิจัยนำหนังสือรับรองจากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ไปยัง โรงเรียนที่เป็นกลุ่มประชากร จำนวน 7 โรงเรียน ในจังหวัดแม่ฮ่องสอน เพื่อขออนุญาตทำการศึกษาวิจัย
3. ผู้วิจัยร่วมมือกับผู้สอน ทำการทดสอบกับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง โดยการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. การเก็บรวบรวมข้อมูล ใช้แบบทดสอบความสามารถทางการอ่านและการเขียนภาษาไทย โดยใช้คำพื้นฐานภาษาไทย จำนวน 150 คำ

การทดสอบจะเริ่มจากการทดสอบความสามารถทางการเขียนก่อนโดยให้นักเรียนเขียนคำที่กำหนดให้เป็นประโยคหรือข้อความ ตาม แล้วจึงทำการทดสอบความสามารถทางการอ่าน โดยใช้คำและประโยคหรือข้อความ ที่ทำการทดสอบการเขียนตามลำดับ

- 1.1 ทดสอบด้วยแบบทดสอบวัดความสามารถในการเขียนคำ ผู้วิจัยให้นักเรียนเขียนคำ ใช้เวลาทดสอบ ประโยคหรือข้อความละประมาณ 1 นาที

- 1.2 ทดสอบด้วยแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านคำ โดยผู้วิจัยให้นักเรียนอ่านคำในประโยคหรือข้อความ ใช้เวลาทดสอบประโยคหรือข้อความละประมาณ 10 วินาที

2. การเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับข้อบกพร่องการอ่านและการเขียน

2.1 ข้อบกพร่องการอ่าน เมื่อพบว่าเด็กนักเรียนอ่านคำผิด จะขอให้เด็กนักเรียนอ่านซ้ำอีกครั้งหนึ่ง เพื่อจะได้บันทึกเกี่ยวกับข้อบกพร่องทางการอ่าน เช่น อ่านผิดทั้งคำ อ่านผิดบางส่วน อ่านผิดความหมาย อ่านออกเสียงไม่ชัดเจน อ่านผิด (ใช้แนวเทียบผิด) เป็นต้น

2.2 ข้อบกพร่องการเขียน โดยตรวจคำที่เขียนผิด และศึกษาลักษณะการเขียนผิดของคำ เช่น เขียนผิดสิ้นเชิง เขียนผิดบางส่วน (เขียนตกหรือเพิ่ม) สะกดผิดมาตรา (ไม่ตรงแม่) เขียนผิด (ไม่ทราบความหมายคำ) เป็นต้น

3. ผู้วิจัยรับแบบทดสอบมาด้วยตนเองเพื่อดำเนินการต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ดำเนินการดังนี้

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบทดสอบทุกฉบับ เพื่อเลือกเอาเฉพาะฉบับที่สมบูรณ์มาเสนอเป็นข้อมูล

2. วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบทดสอบที่ตรวจสอบความสมบูรณ์แล้ว ดังนี้

2.1 วิเคราะห์แบบทดสอบ โดยแจกแจงความถี่คำในเครื่องบันทึกเสียง การทดสอบความสามารถในการอ่านคำ และแบบทดสอบความสามารถในการเขียนคำของนักเรียน แล้ววิเคราะห์หาผลสัมฤทธิ์ความสามารถในการอ่านและเขียนคำของนักเรียน

2.2 การวิเคราะห์หาผลสัมฤทธิ์ความสามารถในการอ่านและเขียนคำโดยใช้ความถี่การหาค่าร้อยละ (Percentage) การหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

2.3 การวิเคราะห์ความยากง่ายทางการอ่านและเขียนคำภาษาไทยพื้นฐาน 150 คำ โดยการหาค่าความยากง่าย (p) แล้วจัดกลุ่มคำตามระดับความยากง่าย แจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ

2.4 การวิเคราะห์ข้อบกพร่องทางการอ่านและเขียนคำ โดยการหาสัดส่วนของจำนวนนักเรียนที่อ่านหรือเขียนผิดต่อจำนวนนักเรียนทั้งหมด

2.5 นำเสนอข้อมูลในรูปแบบของตารางประกอบคำอธิบาย

การแปลผล

1. แปลผลโดยการหาค่าความสามารถทางการอ่านและการเขียนคำจากแบบทดสอบดังนี้

ระดับความสามารถ	ความหมาย	ช่วงคะแนนเป็นร้อยละ
4	มีความสามารถในการอ่านและเขียนดีมาก	80 – 100
3	มีความสามารถในการอ่านและเขียนดี	70 – 79
2	มีความสามารถในการอ่านและเขียนปานกลาง	60 – 69
1	มีความสามารถในการอ่านและเขียนต่ำ	50 – 59
0	มีความสามารถในการอ่านและเขียนต่ำมาก	0 – 49

[อ้างในระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ 2521 (2533), หน้า 19]

2. แปลผลความยากง่ายของการอ่านและเขียนคำ จากแบบทดสอบดังนี้

(p) ค่าความยากง่าย ระหว่าง	0.00-0.25	อ่านหรือเขียนยากมาก
ระหว่าง	0.26-0.50	อ่านหรือเขียนยาก
ระหว่าง	0.51-0.75	อ่านหรือเขียนง่าย
ระหว่าง	0.76-1.00	อ่านหรือเขียนง่ายมาก

(อ้างใน ศูนย์พัฒนาหลักสูตร, 2532, หน้า 10)

สถิติที่ใช้การเสนอข้อมูล

สถิติที่ใช้การเสนอข้อมูลครั้งนี้ (อ้างใน ฝ่ายวิจัยติดตามและประเมินผล, 2532, หน้า, 14) มีดังนี้

1. การหาค่าร้อยละ (Percentage) ใช้สูตร

$$\text{ร้อยละของรายการใด} = \frac{\text{ความถี่ของผู้ตอบรายการนั้น}}{\text{จำนวนผู้ตอบทั้งหมด}} \times 100$$

2. การหาค่าเฉลี่ย (Mean) โดยใช้สูตร

$$\text{ค่าเฉลี่ยของรายการใด} = \frac{\text{ผลรวมคะแนนทั้งหมดของรายการนั้น}}{\text{จำนวนผู้ตอบทั้งหมด}}$$

3. การวิเคราะห์ผลการทดสอบความสามารถในการอ่านและเขียนคำพื้นฐานว่า คำใดเป็นคำที่อ่านยากและคำใดเป็นคำที่เขียนยาก โดยใช้สูตร (ศูนย์พัฒนาหลักสูตร : 2532, หน้า 56)

$$\text{ค่าความยากง่าย (p)} = \frac{\text{จำนวนนักเรียนที่อ่านหรือเขียนคำแต่ละคำถูก}}{\text{จำนวนนักเรียนทั้งหมด}}$$

p คือ ค่าความยาก คำใดมีค่า p สูง หมายความว่า คำ ๆ นั้นง่าย ควรเรียนก่อน และคำใดมีค่า p ต่ำ หมายความว่า คำ ๆ นั้นยาก ควรเรียนภายหลังหรือเรียนในขั้นที่สูงขึ้น

4. ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation หรือ S.D.)

$$SD = \sqrt{\frac{\Sigma X^2}{N} - \left(\frac{\Sigma X}{N}\right)^2}$$

X = จำนวนคำที่อ่าน/เขียนคำที่ถูกหรือผิดแต่ละคำ

N = จำนวนผู้ตอบทั้งหมด

Σ = ผลรวมของคำอ่าน/เขียน ถูกหรือผิดทุกคน

(อ้างในกนกทิพย์ พัฒนาพิภพพันธ์, 2541, หน้า 6)